

ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ

КАЛИЧАКА ЯРОСЛАВА МИХАЙЛОВИЧА

Ярослав Михайлович Каличак – декан хімічного факультету Львівського національного факультету імені Івана Франка, доктор хімічних наук, професор, член Комітету кристалографів України та Міжнародної спілки кристалографів, дійсний член Наукового товариства імені Шевченка та голова хімічної комісії НТШ, заступник головного редактора «Вісника ЛНУ. Серія хімічна».

Ярослав Каличак народився 25 липня 1947 р. у с. Черляни Городоцького р-ну Львівської обл. Після закінчення середньої школи вступив на хімічний факультет Львівського університету, який закінчив 1970 р. Науковими дослідженнями в галузі кристалохімії інтерметалевих сполук зацікавився ще в студентські роки, працюючи в науковому гуртку кафедри неорганічної хімії, і вже 1969 р. опублікував свою першу наукову статтю у співавторстві з професором Бодак О. І.

Свій професійний шлях Ярослав Каличак розпочав з посади старшого лаборанта кафедри неорганічної хімії Львівського державного університету імені Івана Франка, згодом працював на посадах інженера, молодшого наукового співробітника проблемної лабораторії росту та дослідження властивостей кристалів, а з 1975 р. – асистента кафедри неорганічної хімії. Упродовж 1972–1976 рр. навчався в аспірантурі (без відриву від виробництва) кафедри неорганічної хімії і 1977 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Дослідження потрійних систем Ce-Mn-{Fe, Co, Ni, Cu} та інших споріднених систем (фазові рівноваги і кристалічні структури)».

З 1980 р. Ярослав Михайлович продовжує викладацьку діяльність на посаді доцента, а вчене звання доцента кафедри неорганічної хімії отримує 1982 р., з 2004 р. – професор кафедри неорганічної хімії, 2005 р. отримує вчене звання професора, а з 2005 до 2015 рр. – завідувач кафедри аналітичної хімії Львівського національного університету імені Івана Франка. За сумлінну педагогічну працю Ярослава Каличака нагороджено почесним знаком “Відмінник освіти України” (1992, 1996, 1997).

Вдале поєднання роботи викладача з продовженнями наукових досліджень в царині кристалохімії складних металевих систем виливається в успішному захисті 2003 р. докторської дисертації на тему «Металохімія сполук індію з рідкісноземельними та перехідними металами», у якій виявлено головні закономірності взаємодії металів у потрійних системах індію з рідкісноземельними та перехідними металами, проаналізовано особливості кристалічної структури сполук, їх генезис та взаємозв'язки. Загалом, за участю Ярослава Каличака досліджено взаємодію індію з рідкісноземельними та перехідними металами у понад 50 потрійних системах, синтезовано та вивчено кристалічну структуру близько 600 багатокomпонентних сполук. Отримані результати наукових досліджень опубліковано у понад 430 наукових працях, з яких понад 230 статей у відомих вітчизняних та закордонних фахових виданнях, оглядова монографічна стаття «Rare Earth – Transition Metal – Indides» у

багатотомному виданні «Handbook on the Physics and Chemistry of Rare Earth» (у співавторстві), п'ять авторських свідоцтв, 14 навчально-методичних видань, з яких чотири з грифом МОН України. Під керівництвом професора Я. М. Каличака захищено 12 кандидатських дисертацій в галузі неорганічної хімії та кристалохімії, він постійно керує студентською науковою роботою, залучаючи талановиту молодь до наукових досліджень.

З 1990 р. Ярослав Михайлович Каличак – незмінний декан хімічного факультету. Обрання на посаду декана збіглося у часі з бурхливими змінами у нашій державі: здобуття і становлення незалежності, революції 2004 і 2014 рр., постійне і не завжди ґрунтовно продумане реформування в освіті. Проте, незважаючи на нестабільність у державі, на посаді декана Ярослав Михайлович – талановитий господарник і неабиякий менеджер, зумів у нелегкі часи змін зберегти науковий і викладацький потенціал факультету, забезпечити стабільний набір абітурієнтів на перший курс навчання. Його зусиллям завдячуємо відремонтованим аудиторіям, лабораторіям та зразковому подвір'ю факультету.

Професор Каличак Я. М., незважаючи на значний обсяг адміністративної роботи, продовжує активно займатися науковою та викладацькою роботою, працює з аспірантами і студентами, читає низку лекційних курсів для студентів, постійно керує держбюджетною тематикою на кафедрі аналітичної хімії, працює в редколегіях наукових журналів, зокрема, є заступником голови редколегії “Вісника ЛНУ. Серія хімічна”, науковим редактором міжнародного журналу “Chemistry of Metals and Alloys – Хімія металів і сплавів”, член оргкомітетів багатьох конференцій, у тім числі й міжнародних, а з 1992 р. – постійний голова оргкомітету наукової конференції “Львівські хімічні читання”, член Комітету кристалографів України та Міжнародної спілки кристалографів, науково-методичної комісії з хімії Міністерства освіти і науки України, голова спеціалізованої Вченої ради.

У 2008 р. у складі колективу співавторів за цикл праць “Інтерметаліди, гідриди і оксиди як основа енергоощадних матеріалів” Ярослав Михайлович Каличак став лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки, а через вісім років, 2016 р., отримав одразу дві високі нагороди – удостоєний звань Заслуженого діяча науки і техніки України та Заслуженого професора Львівського університету імені Івана Франка.

Друзі та колеги також знають Ярослава Михайловича як чуйного і люблячого чоловіка, батька, дідуся, надійного товариша.

Вельмишановний Ярославе Михайловичу! Прийміть щирі, сповнені поваги вітання з нагоди Вашого ювілею! Ми пишаємося тим, що маємо змогу працювати з Вами. Поважаємо Вас як високо інтелегентну людину, талановитого педагога та науковця, толерантного керівника. Ваш багатий досвід, принциповість, працьовитість, надвисоке почуття відповідальності викликають глибоку повагу і є прикладом для молодого покоління.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, довгих і плідних років праці, тепла і затишку родинної оселі. Нехай доля шле Вам добро, щастя, достаток, а віра, надія та любов будуть вірними супутниками на Вашому життєвому шляху!

Колеги та вдячні учні